

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО»

Рівень вищої освіти	Бакалавр
Освітня програма	Право
Тривалість викладання	6 семестр
Заняття:	весняний семестр
Лекції	
Семінарські заняття	
Мова викладання	українська
Кафедра, що викладає	Цивільного, господарського та екологічного права

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові	Потіп Микола Миколайович
Наукова ступінь	Доктор юридичних наук
Наукове звання	Професор
Посада	Професор кафедри цивільного, господарського та екологічного права НТУ «Дніпровська політехніка»
Контакти	Моб: +380969686128
E-mail	Potip87@meta.ua
Профайл	http://cgp.nmu.org.ua/ua/vykl.php
Персональна сторінка	https://scholar.google.com.ua/citations?user=G66Lc60AAAAJ&hl=uk
Консультації	ауд.10/312, 2 години на тиждень (згідно графіку індивідуальних консультацій, що розміщений на інформаційному стенді кафедри)
Місце	Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», кафедра цивільного, господарського та екологічного права, 49005 м. Дніпро, пр. Дмитра Яворницького, 19; 10 корпус, 3 поверх, ауд. 314
Онлайн-консультації	електронна пошта (щоденно, окрім вихідних і святкових днів) Potip.M.M@nmu.one

1. Анотація до курсу

Вивчення курсу «Земельне право» дозволяє визначити актуальні проблеми теоретичного та прикладного характеру земельного права України, виявити недосконалість правового регулювання земельних відносин, дослідити основні прийоми і способи вирішення правозастосовних проблем у сфері земельного права, виробити навички щодо правового аналізу та наукового обґрунтування напрямів удосконалення діючого земельного законодавства України.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вибіркової дисципліни «Земельне право» є: вивчення джерел земельного права, їх специфіки та співвідношення; оволодіння навичками використання державної мови й правничої термінології в професійній діяльності у сфері земельного права; вивчення основних положень земельного права; підвищення рівня правової культури і правосвідомості у здобувачів вищої освіти й неухильне дотримання ними вимог закону та кваліфікованого його застосування у сфері земельного права; здобування вмінь і навичок з використання законодавства в практичній роботі у сфері земельного права.

Завдання курсу:

- 1) розуміти зміст та особливості сучасних проблем правового регулювання земельних відносин;
- 2) оволодіти термінологією з досліджуваного наукового напрямку;
- 3) засвоїти основні правові механізми вирішення проблем земельного права теоретичного та прикладного характеру.

3. Результати навчання

використовувати державну мову й правничу термінологію у професійній діяльності у сфері земельних відносин
аналізувати з позиції права складові суспільних відносин у сфері земельного права
використовувати отримані знання під час прийняття рішень з питань застосування заходів юридичної відповідальності за порушення вимог законодавства у сфері земельного права
оперативно орієнтуватися і знаходити необхідні нормативно-правові акти із земельного права для вирішення практичних питань
відстоювати та захищати права, свободи і законні інтереси учасників правовідносин у сфері земельного права

4. Структура курсу

Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ЛЕКЦІЇ	
Поняття, предмет, методи, принципи і джерела земельного права	8
Право власності на землю: поняття, особливості змісту та форми. Набуття, перехід та припинення права власності на земельні ділянки.	8
Право землекористування: поняття, зміст, особливості виникнення і припинення.	8
Обмеження та обтяження прав на землю	9
Управління у галузі земельних відносин: поняття та система органів управління. Функції управління в галузі земельних відносин.	9
Правове забезпечення охорони земель: поняття та зміст. Юридична відповідальність за земельні правопорушення.	9
Особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення, промисловості, транспорту, енергетики, оборони, населених пунктів, водного фонду, природоохоронного та рекреаційного призначення.	9
СЕМІНАРИ	
Поняття, предмет, методи, принципи і джерела земельного права.	8
Право власності на землю: поняття, особливості змісту та форми. Набуття, перехід та припинення права власності на земельні ділянки.	8
Право землекористування: поняття, зміст, особливості виникнення і припинення.	8
Обмеження та обтяження прав на землю.	9
Управління у галузі земельних відносин: поняття та система органів управління. Функції управління в галузі земельних відносин.	9
Правове забезпечення охорони земель: поняття та зміст. Юридична відповідальність за земельні правопорушення.	2
Особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення, промисловості, транспорту, енергетики, оборони, населених пунктів, водного фонду, природоохоронного та рекреаційного призначення.	9
РАЗОМ	90

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс 365.

6. Система оцінювання результатів навчання та вимоги

Сертифікація досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення НТУ «Дніпровська політехніка» «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача вищої освіти за дисципліною.

6.1. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити ЄКТС навчальної дисципліни зараховується, якщо здобувач вищої освіти отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Здобувач вищої освіти на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 3).

Засоби діагностики, що надаються здобувачам вищої освіти на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
Навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
Лекції	контрольні завдання за кожною темою	усне опитування, бліц-опитування, виконання завдань під час лекцій		
Семінарські заняття	контрольні завдання за кожною темою	усне опитування, тестування, виконання завдань під час семінару виступ-презентація, реферат/ ессе/ наукова доповідь	підсумкове тестування у формі контрольної роботи (КР)	визначення загальної кількості балів за результатами поточних контролів; підсумкове тестування у формі КР під час заліку за бажанням здобувача вищої освіти

6.3. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за оцінки за роботу на семінарських заняттях (оцінюється 7 занять, участь у занятті максимально може принести здобувачу вищої освіти 10 балів). Отримані бали на семінарських заняттях та бали за самостійну роботу (максимально 10 балів) додаються до оцінки з підсумкової (тестової) роботи в кінці семестру (20 балів) та є підсумковою оцінкою за вивчення навчальною дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

<p>Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)</p>	<p>Диф. залік відбувається у письмовій формі, складається з 20 тестових запитань. Правильна відповідь на запитання тесту оцінюється у 5 балів. Максимальна кількість балів за диференційований залік: 100</p>
---	---

6.4. Критерії оцінювання за роботу на семінарських заняттях:

7 семінарських занять оцінюються максимально у 10 балів кожне, причому:

10 балів – відповідність еталону, наведення прикладів з додаткової літератури;

8 бали – відповідність еталону, правильна мова викладення матеріалу;

6 бали – відповідність еталону, помилки в граматиці та/або орфографії;
4 бали – зміст відповіді має стосунок до предмету запитання, проте не відповідає еталону, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;
2 бали – наявність текстової відповіді, яка не відповідає еталону, та/або не має стосунку до предмету запитання, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;
0 балів – відсутність відповіді.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність студентів є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі).

У разі порушення студентом академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Студенти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком студента є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Офіс 365.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком студента є робота з дистанційним курсом «Земельне право».

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять.

Для студентів денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності студент має повідомити викладача або особисто, або

через старосту. Якщо студент захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Студентам, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших студентів, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Лекційні та семінарські заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність або в період епідемій) навчання може відбуватися дистанційно - в онлайн-формі, за графіком, погодженим з викладачем.

7.5. Бонуси. Студенти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

7.6. Участь в анкетуванні. Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії студентам буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Земельне право».

8. Ресурси і література:

Основна учбова і наукова література та нормативно-правові акти

1. Бевзенко В. М. Адміністративно-земельне право України : навч. посіб. / В. М. Бевзенко. – Київ : Алерта, 2015. – 180 с.
2. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 3-4. Ст. 27.
3. Конституція України від 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
4. Кодекс України про надра. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 36. Ст. 340.
5. Лісовий кодекс України від 21.01.94 р. № 3852-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 17. Ст. 99.
6. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Офіційний вісник України*. 2003. № 11. Ст. 461.
7. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 49. Ст. 282.
8. Про державну підтримку сільського господарства України: Закон України від 24.06.2004 р. № 1877-IV. *Офіційний вісник України*. 2004. № 30. Ст. 1987.

9. Про оренду землі: Закон України від 06.10.1998 р. *Офіційний вісник України*. 2004. № 10. Ст. 102.
10. Про особисте селянське господарство: Закон України від 15.05.2003 р. № 742-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 29. Ст. 232.
11. Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі України: Закон України від 10.07.1996 р. № 290/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 41. Ст. 188.
12. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 41. Ст. 546.
13. Про природно-заповідний фонд України: Закон України від 16.06.1992 р. № 2456-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 34. Ст. 502.
14. Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв): Закон України від 05.06.2003 р. № 899-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 38. Ст. 314.
15. Про меліорацію земель: Закон України від 14.01.2000 р. № 1389-XIV. *Офіційний вісник України*. 2000. № 6. Ст. 2000.
16. Про державний контроль за використанням та охороною земель: Закон України від 19.06.2003 р. № 963-IV. *Офіційний вісник України*. 2003. № 29. Ст. 1432.
17. Про охорону земель: Закон України від 19.06.2003 р. № 962-IV. *Офіційний вісник України*. 2003. № 29. Ст. 1431.
18. Про землеустрій: Закон України від 22.05.2003 р. № 858-IV. *Офіційний вісник України*. 2003. № 25. Ст. 1178.
19. Про державний земельний кадастр: Закон України від 07.07.2011р. № 3613-VI. *Офіційний вісник України*. 2011. № 60. Ст. 2405.
20. Про розмежування земель державної і комунальної власності: Закон України від 05.02.2004 р. № 1457-IV. *Офіційний вісник України*. 2004. № 28. Ч. 1. Ст. 1849.
21. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 р. № 1952-IV. *Офіційний вісник України*. 2004. № 30. Ст. 1993.
22. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон від 17.02.2011 № 3038-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 34. Ст. 343.
23. Про благоустрій населених пунктів: Закон України від 06.09.2005 р. № 2807-IV. *Офіційний вісник України*. 2005. № 40. Ст. 2528.
24. Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб: Закон України від 17.11.2009 № 1559-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 1. Ст. 2.
25. Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві України: Закон України від 15.05.1992 р. № 2436-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 28. Ст. 387.
26. Про сільськогосподарську кооперацію: Закон України від 17.07.1997 р. № 469/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 39. Ст. 261.

27. Про фермерське господарство: Закон України від 19.06.2003 р. № 973-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 45. Ст. 363.
28. Коваленко Т.О. Юридична аналогія в земельному праві України: поняття та підстави застосування. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2011. № 7. С. 47-55.
29. Коваленко Т. Систематизація як засіб підвищення ефективності правового регулювання земельних відносин в Україні. *Юридична Україна*. 2011. № 3. С. 75-80.
30. Кулинич О.П. Право приватної власності на земельну ділянку як об'єкт цивільно-правового захисту. *Держава і право*. 2011. Вип. 53. С. 373-378.
31. Лісова Т.В. Проблеми правового регулювання управління у сфері використання й охорони земель в умовах сучасної земельної реформи. *Право і безпека: Юриспруденція. Економіка. Техніка. Психологія. Соціологія*. Харків, 2011. № 2 (39). С. 285-289.
32. Мірошніченко А.М. Напрями вдосконалення системи прав на земельні ділянки. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 1. С. 102-112.
33. Носік В. Перехід прав на земельні ділянки державної та комунальної власності під об'єктами незавершеного будівництва приватної власності. *Право України*. 2011. № 5. С. 113-122.
34. Правове регулювання екологічних, аграрних та земельних відносин в Україні: сучасний стан і напрями вдосконалення: монографія / за ред. А.П. Гетьмана та В.Ю. Уркевича. Харків: Право, 2012. 458 с.
35. Потіп М.М. Муніципальні адміністративні послуги у сфері приватизації землі: поняття та види. *National law journal: theory and practice* № 4. 2019. С. 82-86